

CADA DIA EM SENTO MÉS DE VALLS

Jordi París Fortuny · Director del Museu de Valls

© Fons Fotogràfic F. Català-Roca – Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Aquesta frase li havia sentit dir moltes vegades a Francesc Català-Roca en els últims anys de la seva vida. Havia nascut a Valls el 19 de març de 1922, fill de Pere Català Pic i Anna Roca Puig. Hi va viure fins a l'any 1932, quan tota la família es traslladà a Barcelona.

Aquests primers deu anys de vida el marcaren profundament. Així ho reconeixia en el seu llibre de memòries, on parlava de “tots aquells records d'infantesa que a la llarga acaben marcant i condicionant -a vegades molt- la vida d'adult”. I, anteriorment, en un reportatge realitzat l'any 1984 per TVE titulat *Els primers records*, reblava el clau: “els anys d'infantesa són importantíssims, tu no te'n adones fins que ets gran”, i continuava: “quan ets gran t'adones que pertanyes a aquest lloc”.

Eren molts els records que el Català guardava de la seva infància, no és el moment d'esmentar-los tots, però sí que voldria destacar la seva vinculació amb el paisatge del Camp de Tarragona. Per ell el paisatge de debò era el de Valls, amb els marges de pedra seca, els arbres recargolats, l'aspror de la terra seca... Els paisatges dels Pirineus li agradaven, però li semblaven decorats de tan bonics com eren. En una entrevista al setmanari *El Pati* de Valls, l'any 1994, va fer un símil entre el nostre paisatge i la seva gent: “Els vallencs ens assemblen als arbres que creixen al nostre camp. A Valls els arbres més comuns són les oliveres, els ametllers, els garrofers. Les oliveres, per exemple. En què s'assemblen dues oliveres? Gairebé en res, només que són de la mateixa espècie. La gent de Valls tenim en comú que som de Valls, però entre nosaltres som molt diferents; l'anarquia és el tret que ens defineix millor, em sembla. Però també he observat una altra cosa. Tot i ser completament diferents una de l'altra, les oliveres creixen juntes, en ordre, arreglades en un camp. La gent de Valls som anàrquics, cadascú fa la seva vida en solitari, però hi

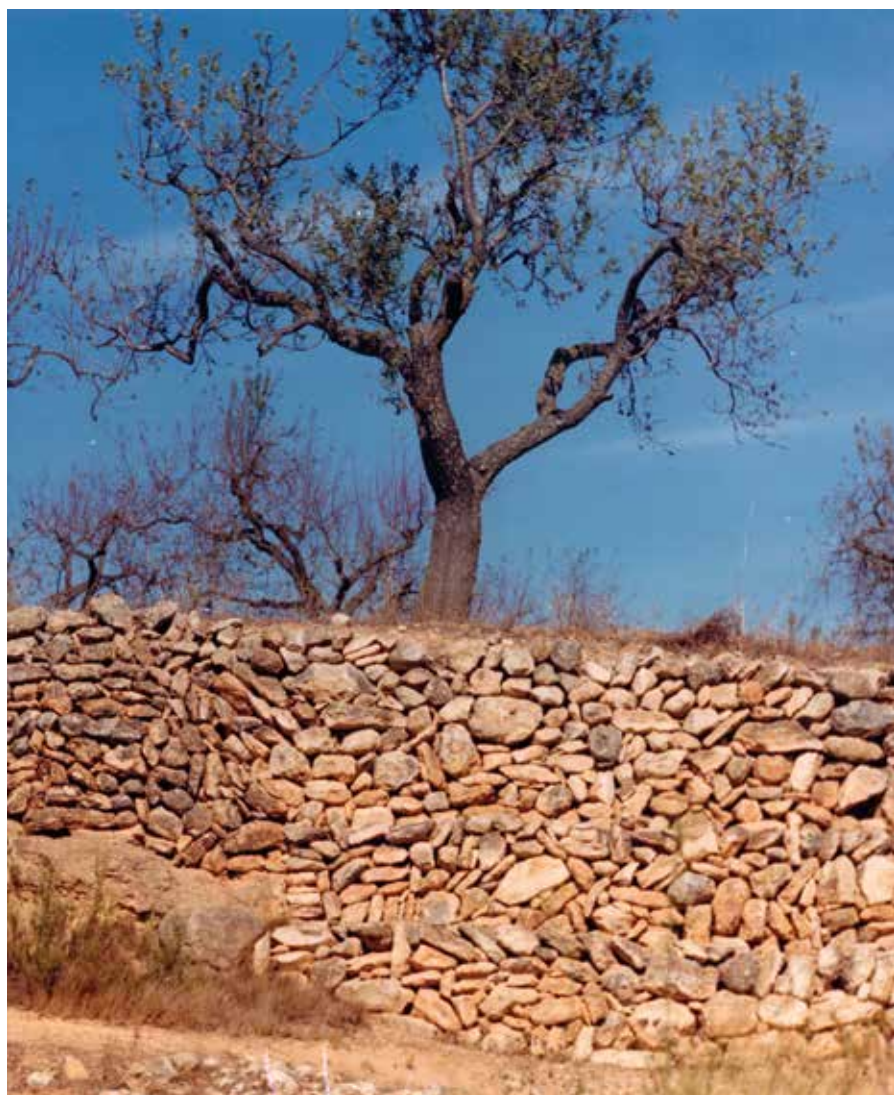
ha un ordre, una manera de funcionar que ens aplega”. Aquesta visió tan personal sobre la gent de Valls no sé si es correspon, en general, amb el caràcter vallenc, però sí que es corresponia amb la seva manera de ser.

Francesc Català-Roca tenia un gran sentit de la professionalitat: la feina era el primer. Aquesta, crec, va ser una de les raons per les quals es va anar desvinculant de Valls, a partir dels anys cinquanta. La ciutat no li podia oferir el que ell buscava. I amb això no vull dir que ell renunciés a la seva vila nadiua; tot al contrari, sempre va fer professió de vallenquisme, no se'n va amagar mai. Li agradava dir a tot arreu “Jo soc de Valls!”. I això tampoc vol dir que no vingués a fer calçotades o que no es fes present en cadascuna de les Festes Decennals. Senzillament vol dir que els encàrrecs que rebia, la feina del dia a dia, el va portar a venir poc per Valls.

Però la seva obra sempre va ser reconeguda pels seus conciutadans. Ja l'any 1954, dos mesos després de la seva primera exposició a Barcelona, va presentar una exposició a Valls, al Centre de Lectura, fet que va ser considerat per la premsa vallenca del moment com un gran esdeveniment cultural. Posteriorment, cap als anys vuitanta les sales de l'Institut d'Estudis Vallencs van acollir diverses exposicions del fotògraf.

El seu retrobament definitiu amb la ciutat es produí arran de l'encàrrec de fer un llibre sobre Valls i l'Alt Camp, l'any 1989, un encàr-

Ametllers. Llibre "Valls Capital de l'Alt Camp", 1990

rec que li va agradar, sobretot, perquè venia de la gent de Valls. El va fer sense cobrar, només se li van pagar les despeses mínimes. Al llarg d'un any va venir regularment a Valls per captar les imatges necessàries. Aquí hi va retrobar els seus amics d'infància i la consideració de molts ciutadans cap a ell i la seva obra, d'una banda, i cap a la seva família: el seu pare, Pere Català i Pic, i els seus germans, Pere i M. Àurea. Al pròleg de la publicació hi va escriure: "amb il·lusió s'ha fet aquest llibre, amb una gran il·lusió i l'ajut de tants i tants records".

La ciutat li va voler agrair l'obra i la seva estimació per la ciutat i li va atorgar el Títol d'Honor de Valls l'any 1992; posteriorment se'l va distingir amb el guardó Vallenc de l'Any 1993, atorgat pel setmanari *El Pati* a proposta dels seus lectors. L'any 1997, amb motiu de la celebració del seu 75è aniversari, el Museu de Valls va organitzar un homenatge al fotògraf en el qual van intervenir bona part dels seus amics, molts d'ells reconeguts artistes del nostre país. Més d'un centenar llarg d'escriptors, fotògrafs, pintors, escultors, cantants i

artistes en general es van sumar a la gran festa d'aniversari. L'Ajuntament de Valls també s'hi va voler afegir i va dedicar a l'il·lustre vallenc un carrer de la ciutat (era la primera vegada que es donava el nom d'un vial a una persona viva).

El Català va mantenir una relació molt especial amb el Museu de Valls. A part d'exposar-hi diverses vegades, tenia la intenció que una mostra representativa de la seva obra fotogràfica quedés per al Museu. Malauradament va morir abans de fer realitat aquest projecte, però tot i això sí que va materialitzar la cessió de la seva col·lecció d'art al Museu.

Francesc Català-Roca va voler retornar definitivament a la seva ciutat nadiua, i per això va voler que l'enterressin al cementiri de Valls. Ell que havia voltat mig món fent fotografies va voler quedar-se per sempre més amb la imatge de la seva ciutat i del seu camp. ■

Cabra del Camp. Llibre "Valls Capital de l'Alt Camp", 1990 >

